

SPRÁVA O PRIEBEHU A VÝSLEDKOV MIMORIADNEHO ZASADNUTIA EURÓPSKEJ RADY DŇA 9. FEBRUÁRA 2023 V BRUSELI

Dňa **9. februára 2023** sa v Bruseli uskutočnilo **zasadnutie Európskej rady**. Slovenskú republiku zastupoval **predseda vlády SR Eduard Heger**. Na okraj Európskej rady rokoval aj s prezidentom Ukrajiny Volodymyrom Zelenským.

1. ZHRNUTIE

Témami zasadnutia Európskej rady boli **Ukrajina** v kontexte najnovšieho vývoja ruskej agresie a pokračujúcej európskej podpory Ukrajiny, **ekonomické otázky** s dôrazom na podporu konkurencieschopnosti EÚ **a migrácia**. Lídri tiež podporili **dialóg Belehrad – Priština**, ktorý sprostredkúva EÚ pod vedením vysokého predstaviteľa v záujme normalizácie vzťahov medzi Srbskom a Kosovom a zaoberali sa riešením následkov zemetrasenia **v Sýrii a Turecku**.

Na začiatku zasadnutia si lídri v pléne i bilaterálne vymenili názory s **prezidentom Ukrajiny V. Zelenským**, najmä o vojenskej pomoci Európskej únie pre Ukrajinu, ako aj o odhodlaní Ukrajiny začať prístupové rokovania ešte tento rok. Bolo to prvé zasadnutie Európskej rady v histórii, na ktorom sa prezident Zelenskyj zúčastnil osobne. Vo svojom prejave **poďakoval Európskej únii za podporu** pre Ukrajinu aj za **kandidátsky štatút a doteraz prijaté balíky sankcií**. V súvislosti s potrebou ďalších dodávok vojenskej techniky V. Zelenskyj **požiadal predsedu vlády E. Hegera o dodávku stíhačiek MiG-29 na Ukrajinu**. Predseda vlády SR prisľúbil začať vo veci vnútroštátny proces.

Európska rada vyjadrila Ukrajine pokračujúcu podporu a potvrdila záväzky prijaté v spoločnom vyhlásení po samite EÚ – Ukrajina, ktorý sa konal 3. februára 2023 v Kyjeve. Lídri informovali aj o príprave 10. sankčného balíka a úsilí nájsť legálny spôsob pre využitie ruských zmrazených aktív na obnovu Ukrajiny. Lídri vrátane Predseda vlády SR boli vo vyjadreniach jednotní, čo sa týka poskytovania pomoci Ukrajine a otvorenia **prístupových rokovaní s Ukrajinou** po splnení siedmich odporúčaní Komisie. Európska rada vyjadrila tiež **podporu a záväzok** aktívne s Ukrajinou spolupracovať na **iniciatíve desiatich bodov na ceste k mieru prezidenta Zelenského**, ktorá hovorí o 1) jadrovej bezpečnosti, 2) potravinovej bezpečnosti, 3) energetickej bezpečnosti, 4) prepustení všetkých vojnových zajatcov a deportovaných osôb, 5) obnovení územnej celistvosti Ukrajiny a svetového poriadku, 6) stiahnutí vojsk a zastavenia bojových operácií, 7) obnovenia zvrchovanosti práva, 8) zastavení ekologickej katastrofy, 9) prevencii ďalšej eskalácie a 10) oficiálnom potvrdení ukončenia vojny (agresorom).

Lídri zároveň súhlasili podporiť túto iniciatívu aj na medzinárodnej scéne v kontexte iniciatívy prezidenta Zelenského na zvolanie globálneho mierového samitu. Vytvorenie **Medzinárodného centra pre stíhanie zločinov agresie** v Haagu označil Predseda vlády SR za krok správnym smerom.

Vzhľadom na novú geopolitickú realitu lídri rokovali o tom, ako zabezpečiť dlhodobú konkurencieschopnosť a prosperitu EÚ a jej globálne postavenie. Diskusia k téme **ekonomika** však nebola jednotná vzhľadom na rozdiely medzi záujmom posilniť európsky priemysel cez štátnu pomoc a obavou o narušenie rovnováhy jednotného trhu. **Predseda vlády SR E. Heger** sa zasadzoval, **aby po uvoľnení pravidiel štátna pomoc bola adresná, dočasná, flexibilná a zohľadňovala pravidlá hospodárskej súťaže, ktoré vylúčia akúkoľvek diskrimináciu krajín s menšou fiškálnou možnosťou**. Apeloval na využitie existujúcich zdrojov

financovania a potrebu zefektívnenia a derelugovania jednotného trhu s cieľom podpory malých a stredných podnikov a súkromných investícií.

V kontexte oznámenia Komisie o priemyselnom pláne európskej zelenej dohody výsledná dohoda lídrov predstavuje **jednoduchšiu štátnu pomoc pre strategické zelené sektory**, ktoré boli zasiahnuté subvenčnými opatreniami v iných krajinách alebo vysokými cenami energií. Európska rada vyzvala Komisiu, aby Rade **pravidelne podávala správy o vplyve politiky štátnej pomoci na jednotný trh**, ako aj na globálnu konkurencieschopnosť EÚ. Zároveň by sa mali prijať ambicióznejšie opatrenia s cieľom ďalej **rozvíjať zručnosti, ktoré sú potrebné v súvislosti so zelenou a digitálnou transformáciou**. K téme sa Európska rada vráti na zasadnutí koncom marca 2023.

Európska rada posúdila vykonávanie svojich predchádzajúcich záverov s cieľom **vypracovať komplexný prístup k migrácii**, ktorý zahŕňa posilnenú vonkajšiu činnosť, účinnejšiu kontrolu vonkajších hraníc EÚ a vnútorné aspekty. Ťažiskom diskusie k **migrácii** bola jej externá dimenzia. Vo výsledku bol **posilnený text záverov k hraniciam** – lídri vyzvali Komisiu na financovanie opatrení členských krajín, ktoré prispievajú ku kontrole externej hranice, ako aj posilneniu hraničnej kontroly v kľúčových krajinách na tranzitných trasách. Čo sa týka vnútornej dimenzie, Európska rada vyzvala spolu-zákonodarcov na pokračovanie práce na Pakte o migrácii a azyle, revízii Kódexu schengenských hraníc a na smernici o návrate. Podľa **Predsedu vlády SR E. Hegera** je okrem technického a **personálneho posilnenia kontroly hraníc** a zabezpečenia registrácie všetkých nelegálnych migrantov na hraniciach dôležitá aj **spolupráca s krajinami na vonkajšej hranici Schengenu, vonkajšej hranice**, koordinácia vízovej politiky a ďalších nástrojov a tiež **komunikácia s krajinami pôvodu migrantov** a tranzitnými krajinami.

V otázke **Dialógu Belehrad – Priština** lídri zdôraznili význam normalizácie vzťahov a potrebu implementácie existujúcich záväzkov. Zo samitu lídri odoslali spoločný list tureckému prezidentovi R. T. Erdoganovi. Vyjadrili sústrasť obetiam **zemetrasenia v Sýrii a Turecka** a potvrdili pripravenosť EÚ poskytnúť ďalšiu pomoc postihnutým regiónom.

2. PRIEBEH ROKOVANÍ

Väčšina dňa konania Európskej rady bola venovaná programu s prezidentom Ukrajiny V. Zelenským vzhľadom na jeho osobnú účasť.

Rokovanie Európskej rady sa začalo **diskusiou o situácii v dôsledku zemetrasenia**, ktoré 6. februára 2023 ničivou silou **zasiahlo Turecko a Sýriu**. Panovala zhoda, že situácia povedie k dlhodobej humanitárnej kríze a ovplyvní migračné toky. Lídri odsúhlasili návrh spoločného listu pre tureckého prezidenta Erdogana. Vyjadrili sústrasť obetiam zemetrasenia v Sýrii a Turecku a **uistili o humanitárnej podpore**. Do záverov, ktoré lídri po diskusii prijali, bola doplnená aj informácia, že švédske predsedníctvo v Rade EÚ a Komisia zorganizujú v marci 2023 v Bruseli **donorskú konferenciu** pre Turecko a Sýriu.

Európska rada sa ďalej venovala aktuálnemu vývoju v rámci **Dialógu Belehrad - Priština**. Vzhľadom na nedávne napätie v severnom Kosove Európska rada zdôraznila význam dialógu a **potrebu pokroku v normalizácii vzťahov** medzi Kosovom a Srbskom. Nedávny európsky návrh na posun vzťahu medzi oboma stranami na nový a udržateľný základ by mal byť prijatý oboma stranami **s ohľadom na ich európsku perspektívu**. Bola zdôraznená tiež potreba implementácie existujúcich záväzkov. Lídri prijali závery k dialógu.

Následne vystúpil **V. Zelenskyj**. **Pod'akoval za podporu Európskej únie pre Ukrajinu** aj za **kandidátsky štatút**, pričom poukázal na pozitívne výsledky transformácie Ukrajiny. Rovnako ocenil aj doteraz prijaté **balíky sankcií**, očakáva však väčšiu proaktivitu. Opätovne prizvukoval, že Ukrajina potrebuje **d'alšie dodávky vojenskej techniky – delostrelecké zbrane, muníciu, moderné tanky, rakety dlhého doletu a bojové stíhačky**. Apeloval na **vytvorenie tribunálu** na vyvodenie zodpovednosti za spáchané zločiny a pripomenul tiež **iniciatívu desiatich bodov na ceste k mieru**.

V spätnej reakcii lídri vyjadrovali pokračujúcu podporu a informovali o aktuálnych prácach, o.i. na 10. sankčnom balíku či snahe nájsť legálne cesty pre využitie ruských zmrazených aktív na obnovu Ukrajiny.

Pozície Európskeho parlamentu k hlavným témam zasadnutia priblížila **predsedníčka Európskeho parlamentu** R. Metsolová. Zdôraznila, že vo vzťahu k Ukrajine treba konať rýchlo. Ocenila pokrok Ukrajiny v tempe prijímaných reforiem a vyjadrila nádej na skorý začiatok prístupových rokovaní. Pri **migrácii** apelovala na dokončenie reformy legislatívneho rámca v oblasti azylu a migrácie pred koncom tohto legislatívneho obdobia. Za najdôležitejšie prvky označila posilnenie vonkajších hraníc, nájdenie dohody o nariadení o azylovom konaní a skríningu, nájdenie dohody o systéme Eurodac a nariadení o riadení azylu a migrácie, zefektívnenie návratov. K **ekonomike** zdôraznila význam jednotného trhu a potrebu zrýchliť investície v Európe. Pripomenula dostupné financovanie cez NextGenerationEU a možnosť revízie Viacročného finančného rámca. Informovala o posledných fázach prípravy regulačného rámca potrebného na tranzíciu a zdôraznila nutnosť vyhnúť sa protekcionistickým pretekcom. V kontexte **korupčného škandálu v Európskom parlamente** informovala o prijatí nových opatrení na podporu integrity, nezávislosti a zodpovednosti inštitúcií.

Lídri v internej diskusii prijali závery k Ukrajine, v ktorých potvrdili jednotlivé elementy ďalšej práce. Nad rámec záverov v diskusii odznel návrh, aby **EÚ spoločne obstarávala muníciu pre Ukrajinu - po vzore spoločných obstarávaní vakcín na COVID**. Táto myšlienka nebola odmietnutá, no pred prijatím záväzku vyžaduje ďalšie rozpracovanie.

Do diskusie o **ekonomických otázkach** sa vniesli rozdiely medzi záujmom posilniť európsky priemysel cez štátnu pomoc a obavou o narušenie rovnováhy jednotného trhu. Výsledná dohoda sa napokon príliš nevzdialila od kompromisu dosiahnutého už Výborom stálych predstaviteľov (Coreper) – **štátna pomoc bude jednoduchšia pre strategické zelené sektory**, ktoré boli negatívne zasiahnuté subvenčnými opatreniami v iných krajinách alebo vysokými cenami energií. To by malo byť vyvažované o.i. cez flexibilnejšie existujúce financovanie EÚ.

Napriek tomu, že **diskusia k ekonomike** nebola jednotná, závery boli napokon prijaté najmä preto, že bola vnímaná ako **úvodná**. **Lídri sa k téme vrátia koncom marca 2023**. V tom čase by už mala byť k dispozícii analýza vplyvov zahraničných subvencií, návrh legislatívy z plánu na dosiahnutie čistej nuly a aj legislatívny návrh na celkové posilnenie jednotného trhu.

Lídri viedli intenzívnu diskusiu na tému migrácie. S výnimkou vstupov niekoľkých krajín, ktoré hovorili o **ochrane hraníc**, boji s pašerákmi a získaním kontroly nad vstupmi, a to vrátane výstavby plotov, sa Európska rada v neutrálnejšom tóne sústredila na externú dimenziu, hovorila o **partnerstvách s tretími krajinami** a spolupráci na readmisiách. Spomínaná bola **legálna migrácia** a uvedomenie si potrieb pracovnej sily v EÚ, ale aj problém so **sekundárnou migráciou** či spôsob realizácie **záchrany na mori a práce mimovládnych organizácií**.

Vo výsledku bol v záveroch posilnený text k hraniciam, lídri vyzvali Komisiu na **financovanie opatrení členských štátov**, ktoré prispievajú **ku kontrole externej hranice**, ako aj **posilneniu hraničnej kontroly v kľúčových krajinách na tranzitných trasách**. Vyzvali tiež Komisiu,

aby mobilizovala substantívne prostriedky na podporu členských štátov pri posilnení kapacít a infraštruktúry na ochranu hraníc. Komisia však upozornila, že reálne sú finančné prostriedky, ktoré môžu byť na tieto účely v rámci aktuálneho Viacročného finančného rámca určené, pomerne limitované.

3. HLAVNÉ VÝSLEDKY

Hlavným výsledkom mimoriadneho zasadnutia Európskej rady sú prijaté **závery Európskej rady**, ktorých plné znenie tvorí prílohu tohto materiálu. Ich **najdôležitejšie odkazy** možno zhrnúť nasledovne:

Ukrajina

- Európska rada **opätovne odsúdila útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine a potvrdila svoju podporu Ukrajine** tak dlho, ako to bude potrebné.
- Európska únia je pripravená **dalej posilňovať svoje reštriktívne opatrenia** v úzkej koordinácii a spolupráci s globálnymi partnermi vrátane posilnenia opatrení zameraných proti obchádzaniu pravidiel. Bol prijatý **cenový strop na ropné produkty**, s cieľom ďalej zvýšiť náklady Ruska na vedenie agresie.
- Európska rada vyzvala na dodržiavanie **medzinárodného humanitárneho práva pokiaľ ide o zaobchádzanie s vojnovými zajatcami** a umožnenie **bezpečného návratu Ukrajincom**, najmä deťom, ktorí boli **násilne presunutí do Ruska**.
- Európska únia potvrdila odhodlanie **brať na zodpovednosť všetky osoby**, ktoré páchali zločiny alebo sa na ich páchaní podieľali v súvislosti s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine. Európska rada plne podporuje úsilie Ukrajiny a medzinárodného spoločenstva vo veci vytvorenia **vhodného mechanizmu pre stíhanie zločinu agresie**. Európska únia podporuje vyšetrovania vedené prokurátorom Medzinárodného trestného súdu, ako aj **vytvorenie medzinárodného centra pre stíhanie zločinu agresie voči Ukrajine v Haagu**. Toto centrum bude prepojené s existujúcim spoločným vyšetrovacím tímom podporovaným Eurojustom.
- Európska rada potvrdila pripravenosť podporiť **iniciatívu Ukrajiny za spravodlivý mier** založený na **rešpektovaní zvrchovanosti a územnej celistvosti Ukrajiny**. Európska rada vyjadrila **podporu** a záväzok aktívne s Ukrajinou spolupracovať na **desaťbodovom mierovom pláne prezidenta Zelenského**. Európska únia podporuje myšlienku **samitu o mierovom pláne** a má záujem spolupracovať s Ukrajinou na zaistení čo najširšej medzinárodnej účasti.
- Európska rada **ocenila značné reformné úsilie**, ktoré Ukrajina v posledných mesiacoch vynaložila v snahe **splniť podmienky uvedených v stanovisku Komisie k jej žiadosti o členstvo**. Európska únia uznáva odhodlanie Ukrajiny splniť potrebné požiadavky na to, aby bolo možné čo najskôr **začať prístupové rokovania** a **bude s Ukrajinou úzko spolupracovať a podporovať ju v jej úsilí o splnenie všetkých podmienok**.
- Európska rada potvrdila **záväzky prijaté v spoločnom vyhlásení po samite EÚ – Ukrajina** - naďalej poskytovať Ukrajine a jej obyvateľom politickú, hospodársku, vojenskú, finančnú a humanitárnu podporu. **Celková pomoc**, ktorú Európska únia a jej členské štáty doposiaľ poskytli Ukrajine a jej obyvateľom, dosiahla najmenej **67 miliárd eur**. Európska únia a Ukrajina plne **využijú potenciál dohody o pridružení** vrátane prehĺbenej a komplexnej

zóny voľného obchodu, aby sa vytvorili podmienky pre posilnené hospodárske a obchodné vzťahy, ktoré povedú k **začleneniu Ukrajiny do jednotného trhu EÚ**.

- Európska únia **schválila siedmu tranžu vo výške 500 miliónov eur na vojenskú podporu** Ukrajine v rámci **Európskeho mierového nástroja** a spustila vojenskú pomocnú misiu EÚ zameranú na **výcvik počiatočného počtu 30 000 vojakov v roku 2023**. Celková **vojenská podpora** zo strany Európskej únie a jej členských štátov tak dosiahla takmer **12 miliárd eur**.
- Európska rada potvrdila odhodlanie **podporovať makrofinančnú stabilitu Ukrajiny**. Víta prácu Komisie a Európskej investičnej banky, Európskej banky pre obnovu a rozvoj a Svetovej banky na **projektoch zameraných na rozšírenie využívania koridorov solidarity** s cieľom zlepšiť možnosti obchodovania a vývozu z Ukrajiny.
- Európska únia potvrdila odhodlanie spolu s partnermi **podporovať obnovu, oživenie a rekonštrukciu Ukrajiny** a víta sfunkčnenie **platformy na koordináciu darcov**. Európska únia spolu s partnermi zintenzívňuje svoju prácu zameranú na **využívanie zmrazených a imobilizovaných aktív Ruska** v súlade s právom EÚ a medzinárodným právom.
- Európska únia a jej členské štáty zintenzívnia prípravu programov a špecializovaného odborného poradenstva zameraného na **podporu a rehabilitáciu vojnových veteránov**. Zintenzívni sa aj poskytovanie **pomoci pri odmiňovaní**.
- Európska únia potvrdila záväzok zvýšiť **podporu pre utečencov v rámci Ukrajiny, ako aj v Európskej únii**, prostredníctvom primeranej a **flexibilnej finančnej pomoci členským štátom, ktoré znášajú najväčšie bremeno** spojené s nákladmi na lekársku starostlivosť, vzdelávanie a živobytie utečencov.

Hospodárstvo

- Európska únia bude konať, aby **zabezpečila svoju dlhodobú konkurencieschopnosť** a postavenie na globálnej scéne. Posilní svoju strategickú suverenitu a **pripraví svoju hospodársku, priemyselnú a technologickú základňu na zelenú a digitálnu transformáciu. Prehlbí jednotný trh** a zabezpečí rovnaké podmienky pre všetkých, a to na vnútornej aj celosvetovej úrovni. Komplexnou stratégiou zabezpečenia konkurencieschopnosti by malo byť **plné využitie potenciálu jednotného trhu**.
- Európska rada pripomenula výzvu Európskej komisii na predloženie **stratégie na úrovni EÚ na zvýšenie konkurencieschopnosti a produktivity**.
- V kontexte oznámenia Komisie s názvom **Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody určený pre vek emisnej neutrálnosti** vyzvala Európska rada na **urýchlené napredovanie** v týchto oblastiach:
 - a) **politika štátnej pomoci**: je potrebné **zjednodušiť a zrýchliť príslušné postupy** a umožniť **rýchlu, cielenú, dočasnú a primeranú podporu** v tých odvetviach, ktoré majú strategický význam pre zelenú transformáciu a ktoré sú negatívne zasiahnuté zahraničnými subvenciami alebo vysokými cenami energie, a to aj prostredníctvom daňových úľav. Veľký dôraz by sa mal klásť aj na **zachovanie konkurencieschopnosti MSP**. Musí sa **zachovať integrita jednotného trhu** a rovnaké podmienky na ňom. Európska rada vyzvala na **účinné vykonávanie nástrojov EÚ**, ako sú napr. dôležité projekty spoločného európskeho záujmu (IPCEI), a to zvýšením transparentnosti a zjednodušením postupov, najmä zrýchlením fáz navrhovania a posudzovania. Európska

rada vyzvala Komisiu, aby Rade **pravidelne podávala správy o vplyve politiky štátnej pomoci na jednotný trh**, ako aj na globálnu konkurencieschopnosť EÚ;

- b) **financovanie na úrovni EÚ**: Európska rada vyzýva Komisiu a Radu zabezpečiť úplnú **mobilizáciu dostupných finančných prostriedkov a existujúcich finančných nástrojov** s cieľom zabezpečiť **včasnú a cieleňú podporu v strategických sektoroch** bez toho, aby to malo vplyv na ciele politiky súdržnosti. Okrem toho by sa mal využiť plný potenciál Európskej investičnej banky;
 - c) **regulačné prostredie**: mali by sa **zjednodušiť a urýchliť administratívne a povoloňacie postupy**, okrem iného s cieľom zabezpečiť výrobnú kapacitu **pre výroby, ktoré sú kľúčové na splnenie cieľov EÚ v oblasti klimateckej neutrality**. Mal by sa zabezpečiť **prístup k relevantným kritickým surovinám**, a to aj diverzifikáciou zdrojov a recykláciou surovín. Nadchádzajúca **reforma koncepcie trhu s elektrinou** by mala podporiť prechod na dekarbonizovaný a efektívny energetický systém. Mali by sa **zmodernizovať pravidlá verejného obstarávania**, aby pomohli podporiť zelenší priemysel a presadzovať európske normy na uľahčenie rýchleho zavádzania kľúčových technológií;
 - d) **zručnosti**: mali by sa prijať ambicióznejšie opatrenia s cieľom ďalej **rozvíjať zručnosti, ktoré sú potrebné v súvislosti so zelenou a digitálnou transformáciou**;
 - e) **investície**: Európska rada **berie na vedomie zámer Komisie navrhnuť do leta 2023 Fond európskej suverenity na podporu investícií** do strategických sektorov.
- Európska rada vyzýva spoluzákodarcov, aby **urýchlili vykonávanie Akčného plánu na vybudovanie únie kapitálových trhov**.
 - Kľúčovými aspektmi posilnenia suverenity a prosperity Európy bude vykonávanie **rozsiahlej obchodnej agendy** a podpora WTO. Uzatváranie spravodlivých a transparentných dohôd o voľnom obchode a investičných dohôd by malo zabezpečiť prístup Európskej únie na nové trhy. Malo by sa **zintenzívniť úsilie o diverzifikáciu dodávateľských reťazcov, najmä pokiaľ ide o kritické suroviny**. Európska únia musí tiež chrániť svoje záujmy, keď čelí nekalým praktikám využitím nástrojov na ochranu obchodu.
 - Európska rada vyzýva Radu a Komisiu, aby urýchlene pokročili v práci na **preskúmaní hospodárskeho riadenia**.

Migrácia

- Európska rada posúdila vykonávanie svojich predchádzajúcich záverov s cieľom **vypracovať komplexný prístup k migrácii**, ktorý zahŕňa posilnenú vonkajšiu činnosť, účinnejšiu kontrolu vonkajších hraníc EÚ a vnútorné aspekty. Európska rada v nadväznosti na nedávny list Komisie **vyzýva na posilnenie a urýchlenie okamžitých vykonávacích opatrení**.
- Európska únia **zintenzívni svoju činnosť** s cieľom **predchádzať neregulárnym odchodom** a stratám na životoch, **znižovať tlak na hranice EÚ** a na prijímacie kapacity, **bojovať proti prevádzacom** a **zvýšiť počet návratov**. To sa dosiahne **zintenzívnením spolupráce s krajinami pôvodu** a tranzitu prostredníctvom vzájomne prospešných partnerstiev. Je potrebné pokryť všetky migračné trasy, a to aj s primeranými zdrojmi.

- Európska rada vyzvala na **vykonávanie existujúcich akčných plánov** pre trasy cez **západný Balkán a centrálné Stredozemie** a prioritné **predloženie akčných plánov** pre trasy cez **Atlantik a západné a východné Stredozemie** zo strany Komisie.
- **Spolupráca EÚ s krajinami pôvodu a tranzitu sa zintenzívni** koordinovaným spôsobom, a to aj prostredníctvom kontaktov na vysokej úrovni, s cieľom posilniť ich kapacitu v oblasti riadenia hraníc, zabrániť neregulárnym tokom, rozložiť obchodný model prevádzach prostredníctvom strategických informačných kampaní a zvýšiť počet návratov. Na tento účel by sa mali čo najlepšie využívať konzultácie na fórach spolupráce s tretími krajinami, ako aj financovanie v rámci nástroja NDICI – Globálna Európa a iných relevantných nástrojov.
- Európska únia bude **naďalej podporovať partnerov pri riešení základných príčin neregulárnej migrácie** a pri **zaistovaní bezpečnej, regulárnej a riadenej migrácie**. Je potrebné ďalej posilňovať spoluprácu s medzinárodnými organizáciami, najmä Medzinárodnou organizáciou pre migráciu (IOM) a Úradom vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR).
- Európska rada zdôraznila **potrebu posilnenia monitorovania vízových politík susedných krajín**. Európska rada **víta pokrok**, ktorý partneri zo **západného Balkánu** dosiahli v **zosúladzovaní s vízovou politikou EÚ**, a vyzýva ich, aby urýchlili podnikli ďalšie kroky. Európska únia je pripravená prehĺbiť spoluprácu s týmto regiónom v oblasti migrácie.
- Európska rada vyzvala na urýchlené prijatie opatrení na zabezpečenie **účinných návratov** z Európskej únie a z tretích krajín **využitím všetkých príslušných politík, nástrojov a prostriedkov EÚ** (víza, obchod, rozvoj).
- Európska rada **vyzvala** Komisiu a Radu využívať **mechanizmus ustanovený v článku 25a vízového kódexu** vrátane možnosti **zaviesť reštriktívne vízové opatrenia vo vzťahu k tretím krajinám**, ktoré nespolupracujú pri návratoch.
- Európska rada **vyzvala** členské štáty, aby navzájom **uznávali svoje rozhodnutia o návrate**. Vyzvala Agentúru pre azyl, aby **poskytla usmernenia na zvýšenie využívania koncepcie bezpečných tretích krajín a koncepcie bezpečných krajín pôvodu** a členské štáty, aby využili tieto usmernenia s cieľom dosiahnuť koordinovanejší prístup.
- Európska rada **privítala úsilie členských štátov** vynaložené s úmyslom **účinnej kontroly vonkajších pozemných a námorných hraníc** a:
 - a) potvrdila **podporu Európskej agentúre pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex)** pri plnení jej hlavnej úlohy, ktorou je podporovať členské štáty pri ochrane vonkajších hraníc, boji proti cezhraničnej trestnej činnosti a zintenzívňovaní návratov;
 - b) opätovne zdôraznila **potrebu uviesť do prevádzky systém vstup/výstup a Európsky systém pre cestovné informácie a povolenia**;
 - c) vyzvala na urýchlené uzatvorenie rokovaní o **nových a revidovaných statusových dohodách s tretími krajinami** o nasadení Frontexu;
 - d) vyzvala Komisiu na **financovanie opatrení členských štátov prispievajúcich ku kontrole vonkajších hraníc EÚ**;
 - e) vyzvala Komisiu na okamžitú **mobilizáciu významného objemu finančných prostriedkov** a prostriedkov EÚ na podporu členských štátov pri **posilňovaní spôsobilostí a infraštruktúry v oblasti ochrany hraníc**;

- f) zdôraznila **potrebu posilnenej spolupráce v oblasti pátracích a záchranných činností**, vzhľadom na špecifickú povahu námornej hranice, a v tejto súvislosti berie na vedomie obnovenie činnosti európskej kontaktnej skupiny pre pátranie a záchranu.
- Európska rada **odsúdila pokusy o inštrumentalizáciu migrantov na politické účely** alebo ako súčasť hybridných destabilizačných činností.
 - Vyzvala Komisiu a Radu, aby pokračovali **v práci na príslušných nástrojoch vrátane opatrení proti prevádzkovateľom dopravy**, ktorí uskutočňujú alebo uľahčujú obchodovanie s ľuďmi alebo prevádzachstvo migrantov.
 - **Boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevádzachstvu** migrantov sa bude ďalej posilňovať prostredníctvom intenzívnej **spolupráce medzi členskými štátmi a s Europolom, Frontexom a Eurojustom a kľúčovými partnermi**.
 - Európska rada vyzvala Radu a Komisiu, aby rozvíjali **spoločnú situačnú informovanosť**, zlepšovali **monitorovanie údajov o prijímacích kapacitách a migračných tokoch** a rýchlejšie odhaľovali nové migračné trendy.
 - Nabáda orgány členských štátov, aby agentúry EÚ – vrátane Agentúry pre azyl a Frontexu – požiadali o podporu s cieľom zabezpečiť, aby **všetci migranti** vstupujúci do Európskej únie boli **riadne zaregistrovaní**.
 - Európska rada vyzvala spoluzákondarcov, aby **pokračovali v práci na Pakte o migrácii a azyle v súlade so spoločným plánom**, ako aj na revidovanom **Kódexe schengenských hraníc** a na **smernici o návrate**.

Dialóg Belehrad – Priština

- Európska rada **zdôrazňuje naliehavú potrebu pokroku v normalizácii vzťahov medzi Kosovom a Srbskom** prostredníctvom dialógu, ktorý sprostredkúva EÚ pod vedením vysokého predstaviteľa.
- Európska rada **víta nedávny európsky návrh posunúť vzťah medzi oboma stranami na nový a udržateľný základ** ako historickú šancu, ktorú by obe strany mali využiť, a to aj s cieľom realizovať svoju európsku perspektívu.
- Európska rada naliehavo **vyzýva obe strany, aby v plnej miere plnili záväzky, ku ktorým sa zaviazali**, vrátane dohôd z rokov 2013 a 2015 o vytvorení združenia municipalít obcí s väčšinovým srbským obyvateľstvom.

Zemetrasenie v Turecku a Sýrii

- Európska rada vyjadrila **hlbokú sústrasť obetiam a solidaritu s obyvateľmi Turecka a Sýrie** v dôsledku **tragického zemetrasenia** 6. februára 2023.
- Európska rada opätovne potvrdila pripravenosť Únie **poskytnúť ďalšiu pomoc na zmiernenie utrpenia v postihnutých regiónoch**. Európska rada víta iniciatívu švédskeho predsedníctva a Komisie usporiadať v marci v Bruseli **konferenciu darcov** s cieľom zmobilizovať finančné prostriedky z medzinárodného spoločenstva na podporu obyvateľov Turecka a Sýrie.
- Európska rada vyzvala, aby obetiam zemetrasenia v Sýrii bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú, **bol zaručený prístup humanitárnej pomoci**. Vyzýva humanitárne

spoločenstvo, aby pod záštitou Organizácie Spojených národov zaručilo rýchle poskytnutie pomoci.

4. ODPORÚČANIA A ĎALŠIE KROKY

V nadväznosti na **výsledky mimoriadneho zasadnutia Európskej rady** sú sformulované nasledovné **odporúčania pre vnútroštátnu úroveň**:

Ukrajina

- Dbáť na dôslednú implementáciu prijatých záverov Európskej rady (v podmienkach Slovenskej republiky i na úrovni EÚ) v snahe čo najskôr **skončiť vojenskú agresiu Ruska na Ukrajine**.
- **Pokračovať vo všestrannej podpore Ukrajiny** (v politicko-vojenskej, finančnej i humanitárnej oblasti) a pomáhať pri **obnove jej energetickej siete i ďalšej kritickej infraštruktúry**, ktoré sú cieľom systematických útokov zo strany Ruska.
- Podporiť **10-bodovú mierovú iniciatívu prezidenta Zelenského** pre nastolenie spravodlivého mieru založeného na rešpektovaní zvrchovanosti a územnej celistvosti Ukrajiny v jej medzinárodne uznaných hraniciach politicky a **politicky sa prihlásiť k tým bodom iniciatívy, ktoré korelujú so záujmami Slovenskej republiky a jej možnosťami**.
- V tejto súvislosti **vyjadriť podporu 1. bodu iniciatívy (jadrová bezpečnosť)** poskytnutím finančného príspevku pre Medzinárodnú agentúru pre atómovú energiu (MAAE) na vyslanie expertnej misie do jadrových elektrární na území Ukrajiny a **interne posúdiť možnosti ako prispieť k zmierňovaniu environmentálnych dopadov vojenskej agresie (8. bod)** napr. prostredníctvom kombinácie **odmínovania a dekontaminácie pôdy, vody a ovzdušia**.
- V súvislosti so záujmom Slovenskej republiky **zapojiť sa do obnovy a rekonštrukcie Ukrajiny** vyslať **národných sekondovaných expertov do novovzniknutého Riaditeľstva pre Ukrajinu v rámci Generálneho riaditeľstva Komisie pre susedstvo a rozširovanie (DG NEAR)** so sídlom v Bruseli, prostredníctvom ktorého bude SR môcť citlivo presadzovať svoje záujmy.
- S cieľom **podporiť medzinárodné úsilie využiť zmrazené aktíva štátu agresora v rámci Fondu na rekonštrukciu Ukrajiny** a v súlade s medzinárodným právom a právom EÚ, vytvoriť medzirezortnú koordinačnú skupinu pre danú otázku.
- Aktívne podporovať hľadanie a kreovanie silného medzinárodno-právneho rámca pre **vyšetrovanie a stíhanie zločinu agresie, vojnových zločinov a zločinov proti ľudskosti spáchaných na Ukrajine** počas vojnového konfliktu, rozpútaného Ruskou federáciou.
- Pravidelne vyhodnocovať **implementáciu kolektívnych sankcií EÚ voči Rusku a Bielorusku na národnej úrovni**, v prípade potreby iniciovať opatrenia. Aktívne formovať ďalšie sankčné politiky únie v súlade s hospodársko-politickými záujmami SR a sledovať pripájanie sa tretích krajín k nim.
- Podporovať **reformno-integračné úsilie Ukrajiny** a plnenie **7 odporúčaní EK** pre začatie prístupových rokovaní o členstve v EÚ na politickej úrovni **i praktickým prenosom eurointegračných skúseností Slovenskej republiky**, ako aj prepojenie eurointegračnej

cesty Ukrajiny s problematikou obnovy a rekonštrukcie. Uznať, že **prijatie Ukrajiny do únie nebude možné bez dohody o reforme vnútorného fungovania únie**, ktorá by sa mala materializovať paralelne.

Hospodárstvo

- Analyzovať a identifikovať **pozície Slovenskej republiky** k:
 - a) investičným potrebám a príležitostiam pre **zelené technológie v Slovenskej republike** v kontexte oznámenia Komisie o priemyselnom pláne európskej zelenej dohody (GDIP) z 1.2.2023;
 - b) potrebám a **využívaníu kritických surovín** v priemyselnej výrobe Slovenskej republiky vrátane potenciálu na recykláciu a
 - c) potrebám **rozvoja zručností v zelených technológiách** a návrh opatrení na prekonanie nedostatku pracovných síl na pracovnom trhu Slovenskej republiky.
- Vypracovať **pozíciu Slovenskej republiky k legislatívnym návrhom Komisie v oblasti priemyselnej politiky** v kontexte oznámenia Komisie (GDIP) z 1.2.2023.
- Zintenzívniť koordináciu pri príprave pozícií s cieľom presadiť záujmy Slovenskej republiky v téme posilňovania konkurencieschopnosti a produktivity počas nadchádzajúcich zasadnutí Európskych rád.

Migrácia

- **Podporovať posilnenú ochranu vonkajšej hranice Schengenského priestoru**, vrátane dôslednej registrácie prichádzajúcich osôb, s cieľom zachovať jeho vnútornú integritu a bezpečnosť.
- Zabezpečiť **monitorovanie situácie na západobalkánskej migračnej trase** a včasnú koordináciu so susednými krajinami s cieľom zabezpečiť stabilnú situáciu na vnútorných hraniciach.
- Pri téme ochrany vonkajších hraníc a možnej finančnej podpory zo strany Európskej komisie **presadzovať moderné riešenia založené na pokročilých technológiách**.
- Presadzovať **potrebu harmonizácie vízových politík susedných štátov EÚ**, pričom špeciálny dôraz je potrebné klásť na kandidátske krajiny, ktoré by mali svoje vízové politiky harmonizovať s EÚ štandardom čo najskôr.
- Nadalej **podporovať budovanie partnerstiev v oblasti migrácie** so zdrojovými a tranzitnými krajinami, pričom dôraz klásť najmä na **dôslednú implementáciu readmisných dohôd**.
- V prípade pretrvávajúcej **neochoty tretích krajín** spolupracovať v oblasti readmisíí a návratov žiadať **využívanie všetkých dostupných nástrojov a pák**, a to najmä v oblasti vízovej, obchodnej a rozvojovej politiky.
- **Podporovať zrýchlené návratové operácie** s aktívnejšou úlohou Frontexu ako aj rozvinutie konceptu bezpečných krajín.

Dialóg Belehrad – Priština

- **Nadalej podporovať dialóg Belehrad – Priština**, ktorý sprostredkúva EÚ pod vedením vysokého predstaviteľa s cieľom normalizácie ich vzťahov a dosiahnutia pokroku v integračnom procese.
- Presadzovať **implementáciu všetkých doteraz dohodnutých záväzkov** a vyzývať obe strany ku **konštruktívnemu prístupu** a zdržaniu sa **jednostranných krokov**, ktoré môžu zvýšiť napätie.